

Osavuosisikatsaus tammikuu-syyskuu 2016

Kasvu jatkui, orgaaninen kasvu hidastui

Engineering with
a difference

ETTEPLAN OYJ OSAVUOSIKATSAUS
27.10.2016 KLO 14:00

ETTEPLAN 1-9/2016: KASVU JATKUI, ORGAANINEN KASVU HIDASTUI

Katsauskausi heinä-syyskuu 2016

- Konsernin liikevaihto kasvoi 31,7 prosenttia ja oli 42,0 (7-9/2015: 31,9) miljoonaa euroa.
- Operatiivinen liikevoitto* oli 2,4 (1,9) miljoonaa euroa eli 5,8 (5,9) prosenttia liikevaihdosta. Operatiiviseen liikevoittoon sisältyi negatiiviselta yhteisvaikutukseltaan 0,3 (0,3) miljoonaa euroa poikkeuksellisia eriä.
- Liikevoitto (EBIT) oli 1,9 (1,7) miljoonaa euroa eli 4,4 (5,2) prosenttia liikevaihdosta.
- Katsauskauden voitto oli 1,5 (1,3) miljoonaa euroa.
- Liiketoiminnan rahavirta laski ja oli -3,6 (-1,7) miljoonaa euroa.
- Osakeantioikaistu osakekohtainen tulos oli 0,05 (0,06**) euroa.
- Henkilöstön määrä kasvoi ja oli katsauskauden lopussa 2 508 (2 078).
- Etteplan päivittää arviotaan markkinanäkymistä ja pitää taloudellisen ohjeistuksensa ennallaan.

Katsauskausi tammi-syyskuu 2016

- Konsernin liikevaihto kasvoi 29,8 prosenttia ja oli 130,8 (1-9/2015: 100,8) miljoonaa euroa. Orgaaninen kasvu oli 2,5 (3,1) prosenttia.
- Operatiivinen liikevoitto* oli 7,5 (6,7) miljoonaa euroa eli 5,7 (6,6) prosenttia liikevaihdosta. Operatiiviseen liikevoittoon sisältyi negatiiviselta yhteisvaikutukseltaan 1,5 (0,6) miljoonaa euroa poikkeuksellisia eriä.
- Liikevoitto (EBIT) oli 6,1 (6,0) miljoonaa euroa eli 4,7 (6,0) prosenttia liikevaihdosta.
- Katsauskauden voitto oli 4,7 (4,4) miljoonaa euroa.
- Liiketoiminnan rahavirta oli -4,2 (2,1) miljoonaa euroa.
- Osakeantioikaistu osakekohtainen tulos oli 0,20 (0,20**) euroa.
- Etteplan osti Espotelin ja Soikea Solutionsin huhtikuussa 2016 ja laajensi liiketoimintaansa sulautetuissa järjestelmissä sekä esineiden internetiin (Internet of Things, IoT). Etteplan toteutti merkintäetuoikeusannin toukokuussa 2016 yrityskauppojen rahoittamiseksi.

*Operatiivinen liikevoitto kuvaa yhtiön operatiivista suoritustasoa: siihen ei sisälly yritysjärjestelyihin liittyviä eriä, kuten aineettomien hyödykkeiden poistoja ja lisäkauppahintojen uudelleenarvostuksia.

**Vertailukauden osakekohtainen tulos on osakeantioikaistu. Osakeantikerroin oli 1,050.

Markkinanäkymät

Etteplanin liiketoiminnan kehittymiseen vaikuttaa keskeisimmin globaali kone- ja metallituoteteollisuuden kehitys. Ennakoimme maailmantaloudessa vallitsevan epävarmuuden hidastavan uusien investointien käynnistymistä. Euroopan markkinoiden verrattain hyvät kasvuodotukset vuodelle 2016 ovat heikentyneet hieman talouden yleisen epävarmuuden lisääntymisen myötä. Suomen markkinoilla markkinatilanteen odotetaan jatkuvan edelleen muuta Eurooppaa heikompana. Aasian palvelumarkkinoiden avautumisen arvioidaan jatkuvan.

Aiempi arvio markkinanäkymistä

Etteplanin liiketoiminnan kehittymiseen vaikuttaa keskeisimmin globaali kone- ja metallituoteteollisuuden kehitys. Euroopan verrattain hyvät kasvuodotukset vuodelle 2016 heikkenivät Iso-Britannian Brexit-äänestystuloksen myötä. Suomen markkinoilla markkinatilanteen odotetaan jatkuvan edelleen muuta Eurooppaa heikompana. Aasian palvelumarkkinoiden avautumisen arvioidaan jatkuvan. Ennakoimme Pohjois-Amerikan hyvän markkinatilanteen jatkuvan.

Taloudellinen ohjeistus 15.3.2016

Odotamme koko vuoden 2016 liikevaihdon ja liikevoiton kasvavan merkittävästi vuoteen 2015 verrattuna.

Avainlukuja

(1 000 EUR)	7-9/2016	7-9/2015	1-9/2016	1-9/2015	1-12/2015
Liikevaihto	41 986	31 880	130 800	100 770	141 143
Operatiivinen liikevoitto	2 425 (5,8 %)	1 894 (5,9 %)	7 514 (5,7 %)	6 656 (6,6 %)	9 540 (6,8 %)
Liikevoitto (EBIT)	1 866 (4,4 %)	1 655 (5,2 %)	6 115 (4,7 %)	6 011 (6,0 %)	8 594 (6,1 %)
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,05	0,06 *	0,20	0,20 *	0,28 *
Omavaraisuusaste, %	39,7	37,0	39,7	37,0	37,8
Liiketoiminnan rahavirta	-3 640	-1 717	-4 174	2 115	9 932
ROCE, %	11,2	14,0	12,1	15,9	17,4
Henkilöstö kauden lopussa	2 508	2 078	2 508	2 078	2 074

*Vertailukausien osakekohtaiset tulokset ovat osakeantioikaistuja. Osakeantikerroin oli 1,050.

Toimitusjohtaja Juha Näkki:

Kolmas vuosineljännes käynnistyi erittäin hitaasti kesälomien jälkeen. Markkinoiden epävarmuus näkyi erityisesti Suomessa laite- ja laitossuunnittelussa, joiden kysyntä oli alhaisella tasolla. Myös lomat painottuivat tavanomaista enemmän kolmannelle neljännekselle. Näiden syiden takia orgaaninen kasvumme oli negatiivista ja kannattavuutemme jäi odotettua heikommaksi.

Liikevaihtomme kasvu kuitenkin jatkui yritysstojen siivittämänä. Digitalisaatioon liittyviä hankkeita käynnistyi runsaasti koko katsauskauden ajan ja katsauskauden loppua kohti myös laite- ja laitossuunnittelun kysyntätilanne pristinä hieman.

Suunnittelupalvelut-palvelualueemme liikevaihto laski johtuen pääosin sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualueeseen siirretystä liiketoiminnasta. Uusia laite- ja laitosinvestointeja käynnistyi myös erittäin vähän erityisesti Suomessa, mikä vaikutti liikevaihdon kehittymiseen. Tarjouskantamme suunnittelupalveluissa on kuitenkin vahva, ja kiinnostus palveluratkaisujamme kohtaan on hyvällä tasolla. Tästä erinomaisena esimerkkinä on katsauskauden jälkeen solmittu merkittävä ulkoistussopimus Outokummun kanssa. Myös Kiinan paikallinen liiketoimintamme kehittyi positiivisesti.

Teknisessä dokumentoinnissa vahva kasvu jatkui, ja kiinnostus erityisesti ulkoistusratkaisujamme kohtaan on erittäin hyvällä tasolla. Onnistuimme parantamaan kannattavuuttamme edelliseen vuosineljänneeseen nähden hieman. Tähän vaikuttivat Saksan liiketoiminnan positiivinen kehitys ja Saksan sisäministeriöltä saatu merkittävä tilaus.

Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualue kehittyi erinomaisesti. Asiakkaamme luottavat vahvaan osaamiseemme, ja saimme katsauskaudella useita isoja tilauksia. Espotelin ja Soikean integrointi osaksi Etteplania etenee suunnitellusti. Kolmannella vuosineljänneksellä etenimme järjestelmäintegraatiossa, mikä vaikutti konsernin tulokseen kertaluonteisina kuluina.

Haastavan kolmannen neljänneksen jälkeen lähdemme vuoden viimeiselle neljännekselle hieman paremmassa markkinatilanteessa. Vahvan markkina-asemamme ja tarjouskantamme avulla uskon liiketoimintamme kehittyvän positiivisesti loppuvuoden aikana.

Laatimisperiaatteet

Osavuositarkastusta ei ole laadittu noudattaen kaikkia IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin vaatimuksia (nk. suppea taulukko-osa). Osavuositarkastuksen laadinnassa on noudatettu samoja laskentaperiaatteita kuin vuoden 2015 tilinpäätöksessä lukuun ottamatta vuonna 2016 voimaan tulleita, konsernia koskevia standardimuutoksia ja tulkintoja. Näillä muutoksilla ei ollut olennaista vaikutusta osavuositarkastukseen.

Tämä osavuositarkastus sisältää tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulos voi poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen osavuositarkastushetkellä.

Markkinakatsaus

Etteplanin liiketoimintaan vaikuttavat sekä maailmanlaajuiset megatrendit että toimialakohtainen kehitys. Muun muassa esineiden internet (Internet of Things, IoT), digitalisoituminen, vaatimukset ympäristöystävällisille tuotteille ja tuotteiden lyhentynyt elinkaari luovat tarpeita älykkäille ja tehokkaille suunnitteluratkaisuille kaikilla teollisuudenaloilla. Palveluiden ulkoistustrendin jatkuminen vaikuttaa positiivisesti toimialan kehitykseen. Myös palveluiden hankinnan keskittymiskehitys jatkui, mikä tarjosi globaalisti toimiville suunnittelualan yrityksille kasvumahdollisuuksia.

Etteplanin kehittymiseen vaikuttaa keskeisimmin globaalien kone- ja metallituoteteollisuuden kehitys. Epävarma markkinatilanne ja vaikeasti ennakoitavat muutokset Etteplanin päämarkkinoilla ja eri asiakasteollisuuksissa jatkuivat kolmannella neljänneksellä. Kysyntä käynnistyi hitaasti vuoden alussa, piristyi hieman toisella vuosineljänneksellä, mutta taantui taas kolmannella neljänneksellä. Uusia laite- ja laitossuunnitteluinvestointeja käynnistyi hitaasti lomakauden jälkeen erityisesti Suomessa, mutta kysyntä piristyi hieman katsauskauden lopulla. Digitalisaatioon liittyvien palveluiden kysyntä säilyi hyvällä tasolla.

Palveluidemme kysynnässä asiakastoimialoittain ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden kolmannella neljänneksellä, mutta asiakaskohtaiset erot olivat huomattavia. Päätöksiä uusista investointihankkeista tehtiin vähän. Kaivosteollisuuden laitevalmistajien kysyntä oli keskimäärin heikolla tasolla raaka-aineiden matalan hintatason vuoksi. Nosto- ja siirtolaitevalmistajien kysyntä oli tyydyttävällä tasolla. Energian- ja sähkönsiirtopalveluiden kysyntä säilyi verrattain hyvällä tasolla. Metsäteollisuuden laitevalmistajien kysyntä oli edelleen hyvällä tasolla. Ruotsissa ilmailu- ja puolustusvälineiteollisuuden kysyntä oli hyvällä tasolla. Suomessa ilmailu- ja puolustusvälineiteollisuuden kysyntä oli verrattain hyvällä tasolla. Ajoneuvo- ja kuljetusvälineiteollisuuden erikoisosaamista vaativissa testaus- ja analyysipalveluissa hyvä kysyntä jatkui. ICT-toimialan kysyntä oli hyvällä tasolla.

Markkinakehityksessä oli Etteplanin päämarkkinoilla merkittäviä eroja. Suomessa teknologiateollisuuden liikevaihto oli syksyllä 2016 samalla tai hieman alemmalla tasolla kuin vuonna 2015 vastaavaan aikaan. Tammi-kesäkuussa kone- ja metallituoteteollisuuden yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia euromääräisesti merkittävästi vähemmän kuin vastaavalla ajanjaksolla vuonna 2015 ja niiden tilauskannat pienenivät. Suomessa suunnittelupalveluiden kysyntä oli vuoden kolmannella neljänneksellä selvästi Ruotsia ja Keski-Eurooppaa heikommalla tasolla.

Ruotsin hyvä markkinakysyntä tasaantui hieman. Koko suunnittelutoimialaa rasittava kilpailu työntekijöistä jatkui kireänä. Keski-Euroopan kysyntä oli edelleen hyvällä tasolla. Saksan ja Alankomaiden kysyntätilanteessa ei tapahtunut muutoksia. Puolassa suunnittelupalveluiden kysyntä jatkui hyvällä tasolla. Kiinan markkinoiden epävarmuudesta huolimatta maassa toimivat yhtiöt lisäsivät ulkopuolisten palveluiden hankintaa. Palvelumarkkinoiden avautuminen tarjosi edelleen kasvumahdollisuuksia suunnittelualan toimijoille.

Liikevaihto

Etteplanin liikevaihto kasvoi tammi-syyskuussa 29,8 prosenttia ja oli 130,8 (1-9/2015: 100,8) miljoonaa euroa. Valuuttakurssivaihtelulla ei ollut merkittävää vaikutusta liikevaihdon arvoon. Orgaaninen kasvu oli 2,5 (3,1) prosenttia. Yritysostot kasvattivat liikevaihtoa.

Heinä-syyskuussa liikevaihto kasvoi 31,7 prosenttia ja oli 42,0 (7-9/2015: 31,9) miljoonaa euroa. Valuuttakurssivaihtelulla ei ollut merkittävää vaikutusta liikevaihdon arvoon. Orgaaninen kasvu oli -3,5 (3,7)

prosenttia. Brexit-äänestys lisäsi epävarmuutta markkinoilla ja uusia hankkeita käynnistyi erittäin hitaasti erityisesti Suomessa kesälomakauden jälkeen. Liikevaihdon kehitykseen vaikutti myös lomien painotuminen kolmannelle vuosineljännekselle tavanomaista enemmän.

Etteplanin liiketoiminta sisältää kausivaihtelun. Kausivaihteluun vaikuttavat loma-ajat sekä asiakasyritysten tuotekehitys- ja investointihankkeiden ajoittuminen pääosin kevääseen ja vuoden loppupuolelle. Kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto on tyypillisesti muiden vuosineljännesten liikevaihtoa matalampi.

Tulos

Operatiivinen liikevoitto parani tammi-syyskuussa 12,9 prosenttia ja oli 7,5 (1-9/2015: 6,7) miljoonaa euroa. Poikkeuksellisten erien negatiivinen yhteisvaikutus operatiiviseen liikevoittoon oli 1,5 (0,6) miljoonaa euroa. Operatiivinen liikevoittoprosentti oli 5,7 (6,6) prosenttia.

Operatiivinen liikevoitto oli heinä-syyskuussa 2,4 (7-9/2015: 1,9) miljoonaa euroa, johon sisältyi negatiiviselta yhteisvaikutukseltaan 0,3 (0,3) miljoonaa euroa poikkeuksellisia eriä.

Operatiivinen liikevoitto kuvaa yhtiön operatiivista suoritustasoa: siihen ei sisälly yritysjärjestelyihin liittyviä eriä kuten aineettomien hyödykkeiden poistoja ja lisäkauppahintojen uudelleenarvostuksia.

Tammi-syyskuussa liikevoitto (EBIT) kasvoi 1,7 prosenttia ja oli 6,1 (1-9/2015: 6,0) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan kulut kasvoivat 30,9 prosenttia. Liikevoittoprosentti laski ja oli 4,7 (6,0). Poikkeukselliset erät vaikuttivat liikevoittoon.

Heinä-syyskuussa liikevoitto (EBIT) oli 1,9 (7-9/2015: 1,7) miljoonaa euroa eli 4,4 (5,2) prosenttia liikevaihdosta. Laite- ja laitosinvestointien hidas käynnistyminen erityisesti Suomessa kesälomakauden jälkeen sekä poikkeukselliset erät vaikuttivat liikevoittoon.

Tammi-syyskuussa rahoituskulujen määrä oli 1,1 (1-9/2015: 0,8) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuun voitto ennen veroja oli 5,7 (1-9/2015: 5,6) miljoonaa euroa. Tuloslaskelman verot olivat 17,0 (21,7) prosenttia laskettuna tuloksesta ennen veroja. Verojen määrä oli 1,0 (1,2) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuun voitto oli 4,7 (1-9/2015: 4,4) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuussa osakeantioikaistu osakekohtainen tulos oli 0,20 (1-9/2015: 0,20) euroa. Vertailukauden osakekohtainen tulos on osakeantioikaistu. Osakeantikerroin oli 1,050. Osakekohtainen oma pääoma oli 2,02 (1,62) euroa. Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja oli 12,1 (15,9) prosenttia.

Rahoitusasema ja liiketoiminnan rahavirta

Konsernin rahavarat olivat syyskuun lopussa 3,8 (30.9.2015: 5,4) miljoonaa euroa. Konsernin rahoitusvelat olivat 41,9 (30.9.2015: 26,7) miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten käyttämättömien luottolimiittien määrä oli 4,4 (30.9.2015: 6,8) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan rahavirta oli tammi-syyskuussa -4,2 (1-9/2015: 2,1) miljoonaa euroa. Rahavirta investointien jälkeen oli -27,5 (1-9/2015: -1,1) miljoonaa euroa. Rahavirran laskuun vaikutti yhtiön voimakas kasvu ja asiakkaiden maksuaikojen epäedullinen jakautuminen. Rahavirta kertyy vuosineljänneksittäin epätasaisesti liiketoiminnan kausivaihtelun vuoksi.

Taseen loppusumma 30.9.2016 oli 127,0 (30.9.2015: 90,6) miljoonaa euroa. Liikearvo taseessa oli 57,4 (30.9.2015: 42,2) miljoonaa euroa.

Omavaraisuusaste oli syyskuun lopussa 39,7 (30.9.2015: 37,0) prosenttia.

Investoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat tammi-syyskuussa 28,6 (1-9/2015: 9,3) miljoonaa euroa. Investoinnit koostuivat pääosin vuoden toisella neljänneksellä toteutetuista yritysostoista. Konsernin bruttoinvestoinnit olivat heinä-syyskuussa 0,6 (7-9/2015: 7,6) miljoonaa euroa ja koostuivat pääosin suunnitteluohjelmistojen lisenssimaksuista.

Henkilöstö

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä kasvoi 24,2 prosenttia tammi-syyskuussa viime vuoteen verrattuna. Konsernin palveluksessa oli keskimäärin 2 363 (1-9/2015: 1 903) henkilöä ja syyskuun lopussa 2 508 (30.9.2015: 2 078) henkilöä. Syyskuun lopussa konsernin palveluksessa Suomen ulkopuolella työskenteli 833 (30.9.2015: 704) henkilöä. Syyskuun 2016 lopussa lomautettuna oli 71 työntekijää.

Liiketoimintakatsaus

Uusia laite- ja laitossuunnitteluinvestointeja käynnistyi kolmannella vuosineljänneksellä vain vähän erityisesti Suomessa, ja Etteplanin orgaaninen kasvu kääntyi negatiiviseksi. Toisella vuosineljänneksellä toteutetut merkittävät yritysostot sekä ulkoistusliiketoiminnan menestys vahvistivat Etteplanin markkina-asemaa. Etteplanin Ruotsin liiketoiminta kehittyi positiivisesti, vaikka alan yleinen markkinatilanne heikkeni hieman. Ruotsissa henkilöstön vaihtuvuus ja kilpailu asiantuntijoista rasitti edelleen liiketoimintaa. Alankomaissa liiketoiminta jatkui vakaana. Etteplanin Saksan liiketoiminta osoitti hitaan alkuvuoden jälkeen piristymisen merkkejä. Puolassa kysyntätilanne oli hyvä ja liiketoiminta kehittyi positiivisesti.

Avainasiakkuudet kasvoivat tammi-syyskuussa 11,2 prosenttia viime vuoteen verrattuna. Heinä-syyskuussa avainasiakkuudet kasvoivat 7,2 prosenttia.

Yhtiön tavoitteena on ollut saavuttaa 50 prosentin osuus Korkean lisäarvon palveluissa (Managed Service, MSI) vuoden 2016 loppuun mennessä. Tämä tavoite saavutettiin jo toisella vuosineljänneksellä. Korkean lisäarvon palveluiden osuus liikevaihdosta oli tammi-syyskuun aikana 52 (1-9/2015: 46) prosenttia. Heinä-syyskuussa korkean lisäarvon palveluiden osuus liikevaihdosta oli 53 (7-9/2015: 47) prosenttia.

Kiinan markkinoille myytyjen tuntien määrä jatkoi kasvuaan toisella vuosineljänneksellä peräkkäin. Kasvua oli tammi-syyskuussa 18 prosenttia ja heinä-syyskuussa 31,2 prosenttia.

Yhtiön palveluntarjonta vahvistui huhtikuussa merkittävästi kun Etteplan laajensi liiketoimintaansa yrityskaupoilla sulautetuissa järjestelmissä ja esineiden internetiin (Internet of Things, IoT). Ostetut liiketoiminnot kehittyivät erittäin hyvin ja niiden integrointi osaksi Etteplania eteni suunnitellusti.

Suunnittelupalvelut

Suunnittelupalveluilla tarkoitetaan asiakkaan koneen tai laitteen teknisten ominaisuuksien innovointia, suunnittelua ja laskentaa tuotekehitystarpeisiin sekä tuotteen valmistusta varten. Toimeksiannot ovat tyypillisesti uuden tuotteen tuotekehitystä tai toimitussuunnittelua, jossa tuote räätälöidään loppuasiakkaan vaatimusten ja markkina-alueen lainsäädännön mukaiseksi.

(1 000 EUR)	7-9/2016	7-9/2015*	Muutos ed. vuodesta	1-9/2016	1-9/2015*	Muutos ed. vuodesta	1-12/2015*
Liikevaihto	23 239	25 160	-7,6 %	82 896	79 934	3,7 %	112 341
Operatiivinen liikevoitto	1 138	1 364	-16,6 %	4 432	4 632	-4,3 %	6 805
Operatiivinen liikevoitto, %	4,9	5,4		5,3	5,8		6,1
Managed Service -palveluiden osuus liikevaihdosta	48	44		49	43		44

*Sulautetut järjestelmät ja IoT sisältyi suunnittelupalveluihin vuonna 2015 sekä Q1 2016.

Aiemmin Suunnittelupalvelu – palvelualueeseen kuulunut *Sulautetut järjestelmät – osaamisalue siirrettiin toisella vuosineljänneksellä 2016 osaksi uutta Sulautetut järjestelmät ja IoT – palvelualueetta. Etteplanin liikevaihto sulautetuissa järjestelmissä oli vuonna 2015 noin 11 miljoonaa euroa ja osaamisalueen palveluksessa oli yhteensä noin 130 henkilöä. Sulautetut järjestelmät – osaamisalue sisältyy Suunnittelupalvelut – palvelualueen vertailukuihin vuonna 2015 sekä vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä.*

Suunnittelupalveluiden osuus Etteplanin liikevaihdosta tammi-syyskuussa oli 63,4 (1-9/2015: 79,3) prosenttia ja heinä-syyskuussa 55,4 (7-9/2015: 78,9) prosenttia. Palvelualueen liikevaihto kasvoi tammi-syyskuussa 3,7 prosenttia ollen 82,9 (1-9/2015: 79,9) miljoonaa euroa. Liikevaihto laski heinä-syyskuussa 7,6 prosenttia viime vuoteen verrattuna ollen 23,2 (7-9/2015: 25,2) miljoonaa euroa. Liikevaihdon laskuun vaikutti uusien investointien erittäin hidas käynnistyminen Suomessa erityisesti laitospalveluissa.

suunnittelupalveluissa kesälomakauden jälkeen. Liikevaihdon kehitykseen vaikutti myös Sulautetut järjestelmät – osaamisalueen siirto osaksi uutta Sulautetut järjestelmät ja IoT – palvelualueita.

Suunnittelupalveluiden operatiivinen liikevoitto oli tammi-syyskuussa 4,4 (1-9/2015: 4,6) miljoonaa euroa ja 5,3 (5,8) prosenttia liikevaihdosta. Heinä-syyskuussa operatiivinen liikevoitto laski ja oli 1,1 (7-9/2015: 1,4) miljoonaa euroa ja 4,9 (5,4) prosenttia liikevaihdosta. Kannattavuuslukuihin vaikutti Sulautetut järjestelmät – osaamisalueen siirto osaksi Sulautetut järjestelmät ja IoT – palvelualueita.

Korkean lisäarvon palveluiden osuus palvelualueen liikevaihdosta (Managed Service, MSI) liikevaihdosta nousi 49 prosenttiin (1-9/2015: 43 prosenttia). Tammi-syyskuussa suunnittelupalveluiden kapasiteetin käyttöaste oli tyydyttävällä tasolla.

Tekninen dokumentointi

Teknisellä dokumentoinnilla tarkoitetaan tuotteeseen liittyvää dokumentaatiota, kuten manuaaleja ja oppaita tuotteen käyttäjille sekä näiden sisällöntuotantoa ja jakelua. Teknisen dokumentoinnin palvelut sisältävät ohjelmistoliiketoiminnan SaaS-palveluineen. Tekninen dokumentointi on useimmiten teollisen asiakkaan ydinliiketoiminnan ulkopuolella oleva toiminto, jolla on keskeinen merkitys loppuasiakkaan käyttökokemukseen ja Etteplanin asiakkaan huoltoliiketoiminnan sujuvuuteen ja tehokkuuteen.

(1 000 EUR)	7-9/2016	7-9/2015	Muutos ed. vuodesta	1-9/2016	1-9/2015	Muutos ed. vuodesta	1-12/2015
Liikevaihto	8 383	6 749	24,2 %	25 876	20 860	24,0 %	28 837
Operatiivinen liikevoitto	569	627	-9,3 %	1 792	1 883	-4,8 %	2 714
Operatiivinen liikevoitto, %	6,8	9,3		6,9	9,0		9,4
Managed Service -palveluiden osuus liikevaihdosta	71	64		70	62		64

Teknisen dokumentoinnin osuus Etteplanin liikevaihdosta oli tammi-syyskuussa 19,8 (1-9/2015: 20,7) prosenttia ja heinä-syyskuussa 20,0 (7-9/2015: 21,2) prosenttia. Palvelualueen liikevaihto kasvoi tammi-syyskuussa 24,0 prosenttia ollen 25,9 (1-9/2015: 20,9) miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi heinä-syyskuussa 24,2 prosenttia ja oli 8,4 (7-9/2015: 6,7) miljoonaa euroa.

Teknisen dokumentoinnin operatiivinen liikevoitto laski tammi-syyskuussa ja oli 1,8 (1-9/2015: 1,9) miljoonaa euroa eli 6,9 (9,0) prosenttia liikevaihdosta. Heinä-syyskuussa operatiivinen liikevoitto laski ja oli 0,6 (0,6) miljoonaa euroa eli 6,8 (9,3) prosenttia liikevaihdosta. Operatiivisen liikevoiton laskuun vaikuttivat Saksan alkuvuonna hitaasti käynnistynyt liiketoiminta, alhainen ohjelmistoliiketoiminnan ja lisenssi-kaupan määrä sekä joidenkin yksiköiden palveluiden heikko kysyntätilanne.

Tammi-syyskuussa Teknisen dokumentoinnin liikevaihdon kasvuun vaikutti ulkoistustrendin jatkuminen, ainutlaatuisen palveluvalikoiman ansiosta vahvistunut markkina-asema ja arvato AG-yrityskauppa. Uusia sopimuksia teknisen dokumentoinnin ulkoistuksista tehtiin tasaisesti tammi-syyskuun aikana. Metso Minerals Oy laajensi yhteistyötään Etteplanin kanssa ja ulkoisti varaosakirjoissaan tarvittavat teknisen dokumentoinnin toiminnot Etteplanille syyskuussa.

Etteplanin Saksan liiketoiminta kehittyi positiivisesti. Yhtiö sai merkittävän tilauksen Saksan sisäministeriön alaisena toimivalta Liittovaltion väestönsuojelu- ja katastrofiapuvirastolta syyskuussa. Tilaus käsittää ilmassa olevien vaarallisten hiukkasten mittaamiseen käytettävien ajoneuvojen mittauslaitteet ja mitauslaitteiden päivityksen. Laitteet ja ohjelmistot toimitetaan vuosina 2017–2018.

Kiinassa aloitettiin yhteistyö konepajakonserni ZPMC:n kanssa, joille Etteplan toimittaa teknisen dokumentoinnin palveluita.

Korkean lisäarvon palveluiden osuus palvelualueen liikevaihdosta (Managed Service, MSI) kasvoi ja oli tammi-syyskuussa 70 (62) prosenttia liikevaihdosta. Teknisen dokumentoinnin palveluiden kapasiteetin käyttöaste oli kolmannella vuosineljänneksellä tyydyttävällä tasolla.

Sulautetut järjestelmät ja IoT

Sulautetut järjestelmät ja IoT tarkoittavat tuotekehityspalveluja ja teknologiaratkaisuja, jotka mahdollistavat tuotteen tai koneen ohjausjärjestelmän toteuttamisen ja digitaalisen yhdistettävyyden osaksi esineiden internetiä (IoT). Etteplanin palvelut kattavat tuote- ja ohjelmistosuunnittelun, testauspalvelut ja tuotannon testausjärjestelmät sekä laajoihinkin IoT-ratkaisuihin tarvittavat palvelut, kuten liiketoimintajärjestelmät, mobiiliapplikaatiot ja erilaiset integraatiot.

Sulautetut järjestelmät ja IoT

(1 000 EUR)	7-9/2016	7-9/2015*	Muutos ed. vuodesta	1-9/2016	1-9/2015*	Muutos ed. vuodesta	1-12/2015*
Liikevaihto	10 396			22 049			
Operatiivinen liikevoitto	1 237			2 461			
Operatiivinen liikevoitto, %	11,9			11,2			
Managed Service -palveluiden osuus liikevaihdosta	52			52			

*Sulautetut järjestelmät ja IoT sisältyi suunnittelupalveluihin vuonna 2015 sekä Q1 2016.

Etteplan osti huhtikuussa 2016 Espotelin ja Soikea Solutionsin ja laajensi liiketoimintaansa sulautetuissa järjestelmissä ja esineiden internetiin (Internet of Things, IoT). Sulautetut järjestelmät ja IoT on Etteplanin kolmas palvelualue, jonka raportointi aloitettiin vuoden 2016 puolivuositarkastuksen yhteydessä. Ostetut yritykset ovat mukana Etteplanin luvuissa 1.4.2016 alkaen.

Aiemmin Suunnittelupalvelut – palvelualueeseen kuulunut Sulautetut järjestelmät – osaamisalue siirrettiin toisella vuosineljänneksellä 2016 osaksi uutta Sulautetut järjestelmät ja IoT – palvelualueetta. Etteplanin liikevaihto sulautetuissa järjestelmissä oli vuonna 2015 noin 11 miljoonaa euroa ja osaamisalueen palveluksessa oli yhteensä noin 130 henkilöä. Sulautetut järjestelmät – osaamisalue sisältyy Suunnittelupalvelut – palvelualueen vertailukuihin vuonna 2015 sekä vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä.

Sulautettujen järjestelmien ja IoT:n osuus Etteplanin liikevaihdosta oli tammi-syyskuussa 16,8 prosenttia ja heinä-syyskuussa 24,7 prosenttia. Palvelualueen liikevaihto oli tammi-syyskuussa 22,0 miljoonaa euroa ja heinä-syyskuussa 10,4 miljoonaa.

Sulautettujen järjestelmien ja IoT operatiivinen liikevoitto oli tammi-syyskuussa 2,5 miljoonaa euroa eli 11,2 prosenttia liikevaihdosta. Heinä-syyskuussa operatiivinen liikevoitto oli 1,2 miljoonaa eli 11,9 prosenttia liikevaihdosta.

Palvelualueen kysyntätilanne on erittäin hyvä, Etteplanin asiakkaat investoivat digitalisaatioon ja laitteiden älykkyyteen, mikä luo yhtiölle merkittäviä kasvumahdollisuuksia. Sekä Suomessa että Puolassa tehtiin useita uusia merkittäviä sulautettujen järjestelmien kauppvoja kolmannella neljänneksellä.

Toisella vuosineljänneksellä ostettujen yritysten liiketoimintojen integrointi osaksi Etteplania eteni suunnitellusti. Kolmannella vuosineljänneksellä edettiin järjestelmä- ja brändi-integraatiossa. Jatkossa Espotelin palveluita myydään Etteplanin brändillä.

Korkean lisäarvon palveluiden osuus palvelualueen liikevaihdosta (Managed Service, MSI) oli tammi-syyskuussa 52 prosenttia liikevaihdosta. Sulautetut järjestelmät ja IoT – palvelualueen kapasiteetin käyttöaste oli kolmannella vuosineljänneksellä erittäin hyvällä tasolla.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Lokakuussa Etteplan ja Outokumpu sopivat Outokummun Tornion tehtaiden teknisten suunnittelu- ja dokumentointipalveluiden ulkoistamisesta Etteplanille. Ulkoistuksen lisäksi Tornion tehtaas ja Kemin kaivos pyrkivät keskittämään jatkossa teknisten suunnittelupalvelujen, teknisen dokumentoinnin ja tiedonhallinnan palvelujen ostoja Etteplanille. Ulkoistussopimus astuu voimaan 1.11.2016, jolloin 22 Tornion tehtaiden työntekijää siirtyy Etteplanin vanhoina työntekijöinä. Ulkoistussopimus on Etteplanille strategisesti merkittävä ja se luo alkuvuodesta toteutuneen Suomen Unit Oy:n liiketoimintakaupan kanssa yhdessä erinomaiset edellytykset palvella teollisuusyrityksiä ja kehittää Etteplanin toimintaa edelleen Pohjois-Suomen alueella.

Hallinto

Varsinainen yhtiökokous

Etteplan Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 5.4.2016 Yhtiön toimitiloissa Vantaalla. Hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti Robert Ingman, Patrick von Essen, Matti Huttunen, Pertti Nupponen, Teuvo Rintamäki ja Leena Saarinen.

Yhtiökokous vahvisti tilikauden 2015 tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Yhtiön tilintarkastajiksi valittiin tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Lauri Kallaskari. Toiseksi tilintarkastajaksi valittiin HTM Olli Wesamaa. Tilintarkastajien palkkiot maksetaan Yhtiön hyväksymän laskun mukaan.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä Yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Omia osakkeita voidaan hankkia enintään 2 000 000 kappaletta. Omien osakkeiden hankinta voi tapahtua muussa kuin osakkeenomistajien osakeomistuksen suhteessa, eli hallituksella on mahdollisuus päättää myös suunnatusta omien osakkeiden hankinnasta.

Valtuutus sisältää oikeuden päättää Yhtiön osakkeiden hankkimisesta kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostotarjouksella samoin ehdoin ja hallituksen päättämään hintaan tai julkisessa kaupankäynnissä osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä siten, että Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden yhteenlaskettu määrä on enintään kymmenen (10) prosenttia Yhtiön kaikista osakkeista. Omien osakkeiden vähimmäishankintahinta on osakkeen alin julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta ja enimmäishankintahinta vastavasti osakkeen korkein julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta valtuutuksen voimassaoloaikana.

Mikäli osakkeita hankitaan julkisessa kaupankäynnissä, osakkeet hankitaan muussa kuin osakkeenomistajien omistusten suhteessa. Tällöin omien osakkeiden hankintaan tulee olla Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakkeita voidaan hankkia käytettäväksi vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa tai käytettäväksi muissa rakennejärjestelyissä. Osakkeita voidaan käyttää myös henkilöstön kannustinohjelmien toteuttamiseen. Hankitut osakkeet voidaan pitää Yhtiöllä, mitätöidä tai luovuttaa edelleen.

Osakkeiden hankinta alentaa Yhtiön vapaata omaa pääomaa.

Valtuutus on voimassa kahdeksantoista (18) kuukautta varsinaisen yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 5.4.2016 ja päättyen 4.10.2017. Valtuutus korvaa aikaisemman vastaavan valtuutuksen.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 6.000.000 osakkeen antamisesta osakeannilla tai antamalla optio-oikeuksia tai muita osakkeisiin oikeuttavia osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:n tarkoittamia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutus sisältää oikeuden päättää antaa joko uusia osakkeita tai Yhtiön hallussa olevia omia osakkeita.

Valtuutus sisältää oikeuden poiketa osakkeenomistajien osakeyhtiölain 9 luvun 3 §:n mukaisesta merkintäoikeudesta eli hallituksella on oikeus suunnata osakeanti tai optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antaminen. Valtuutus sisältää myös oikeuden määrätä kaikista osakeannin, optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisen ehdoista. Valtuutus sisältää siten oikeuden päättää merkintöjen hinnoista, merkintään oikeutetuista ja muista merkintäehdoista. Osakkeenomistajien merkintäoikeudesta voidaan poiketa edellyttäen, että tähän on Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yrityskaupan rahoittaminen, muu Yhtiön liiketoiminnan kehittäminen tai pääomahuoltoon liittyvä järjestely taikka henkilöstön kannustaminen. Osakkeita annettaessa hallitus on oikeutettu päättämään, että osakkeita voidaan merkitä apporttinaisuutta vastaan tai muutoin tietyin ehdoin. Valtuutus sisältää oikeuden päättää merkintähinnan merkitsemisestä osakepääoman ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston välillä.

Valtuutus on voimassa kaksi (2) vuotta yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 5.4.2016 ja päättyen 4.4.2018.

Osinko

Varsinainen yhtiökokous 5.4.2016 päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että tilikaudelta 2015 jaetaan osinkona 0,15 euroa osakkeelta ja jäljelle jäävät voittovarajat jätetään vapaaseen omaan pääomaan. Yhtiökokouksen päättämä osinko maksettiin osakkaalle, joka täsmäytyspäivänä on merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään Yhtiön osakasluetteloon. Osingonmaksun täsmäytyspäivä oli 7.4.2016. Osinko maksettiin 14.4.2016.

Osakkeet

Etteplanin osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä Small cap -markkina-arvoryhmässä Teollisuustuotteet ja -palvelut -toimialaryhmässä tunnuksella ETT1V.

Yhtiön osakepääoma 30.9.2016 oli 5 000 000,00 euroa ja koko osakemäärä 24 771 492 kappaletta. Yhtiöllä on yksi osakesarja. Kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja Yhtiön varoihin.

Etteplan Oyj:n hallitus päätti kokouksessaan 21.6.2016 käynnistää omien osakkeiden hankintaohjelman varsinaiselta yhtiökokoukselta 5.4.2016 saamansa valtuutuksen perusteella. Hankittavien osakkeiden yhteismäärä on enintään 100 000 osaketta ja näiden osakkeiden tuottamaa äänimäärää. Osakkeet hankitaan julkisella kaupankäynnillä Nasdaq Helsinki Oy:ssä vallitsevaan markkinahintaan siten kuin osakkeiden hankkimisesta julkisella kaupankäynnillä on säädetty. Hankittuja osakkeita käytetään avainhenkilöiden kannustinjärjestelmän toteuttamiseen. Hankitut osakkeet voidaan pitää Yhtiöllä, mitätöidä tai luovuttaa edelleen.

Yhtiön hallussa 30.9.2016 oli 196 996 kappaletta omia osakkeita, joka vastaa 0,80 prosenttia koko osakekannasta ja äänimäärästä (30.9.2015: 308 886). Yhtiö hankki tammi-syyskuussa yhteensä 94 078 kappaletta omia osakkeita. Yhtiö luovutti huhtikuussa 2016 yhteensä 221 365 kpl yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta Espotel Oy:n ja Soikea Solutions Oy:n avainhenkilöomistajille osana yhtiöiden osakkeiden hankintaa.

Etteplan Oyj:n osakkeita vaihdettiin tammi-syyskuun aikana 1 380 428 kappaletta yhteensä 6,68 miljoonan euron arvosta. Osakkeen alin kurssi oli 3,81 euroa, ylin kurssi 5,90 euroa, keskipurssi 4,84 euroa ja päätöskurssi 5,60 euroa. Osakekannan markkina-arvo 30.9.2016 oli 137,62 miljoonaa euroa.

Merkintäoikeusanti

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 9.5.2016 laskea liikkeeseen 5.4.2016 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen antaman valtuutuksen nojalla enintään 4 105 933 uutta osaketta osakkeenomistajien merkintäoikeuteen perustuvassa osakeannissa. Merkintäoikeusannissa merkittiin kaikki tarjotut osakkeet. Tarjottavien osakkeiden merkintähinta oli 3,50 euroa osakkeelta, ja Etteplan keräsi osakeannilla noin 14,4 miljoonan euron bruttovarat. Osakeannin seurauksena Etteplanin osakkeiden kokonaismäärä nousi 24 771 492 osakkeeseen. Uudet osakkeet merkittiin kaupparekisteriin sekä Etteplanin osakasluetteloon 9.6.2016. Merkintäoikeusannista tiedotettiin 9.5.2016, 10.5.2016, 1.6.2016 ja 8.6.2016.

Liputukset

Etteplan Oyj ei vastaanottanut tammi-syyskuussa 2016 liputusilmoituksia.

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 12.2.2014 Yhtiön toimitusjohtajan osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Sitouttavassa osakepalkkiojärjestelmässä on yksi kolmen vuoden sitouttamisjakso. Järjestelmässä mahdollinen palkkio on sidottu toimitusjohtajan toimitusjohtajan voimassaoloon. Sitouttamisjakson palkkio maksetaan helmikuussa 2017 osittain Yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Sitouttavan osakepalkkiojärjestelmän perusteella maksettava palkkio on yhteensä enintään 25 000 Etteplan Oyj:n osaketta. Lisäksi Yhtiö maksaa palkkiosta toimitusjohtajalle aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut.

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 3.6.2014 osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perustamisesta konsernin avainhenkilöille. Järjestelmässä on yksi ansaintajakso, joka sisältää kalenterivuodet

2014–2016. Järjestelmän ansaintakriteerit ovat Etteplan-konsernin liikevaihdon kasvu ja omistaja-arvon kehittyminen (Total Shareholder Return, TSR). Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 15 henkilöä. Järjestelmästä maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 450 000 Etteplan Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden).

Etteplanin hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunta päätti 20.4.2016, että Osakeannin toteutuessa toimitusjohtajalle ja Etteplanin avainhenkilöille suunnattuja osakepohjaisia kannustinjärjestelmiä muutetaan. Järjestelmästä maksettavien osakkeiden määrää korotetaan kertoimella 1,05, joka vastaa 6.4.–6.5.2016 Etteplanin osakkeen päätöskurssien kaupankäynnillä painotettua keskiarvoa jaettuna TERP-alennuksen (Theoretical Ex-Rights Price) sisältävällä osakekurssilla.

Palkkioina mahdollisesti luovutettavat osakkeet jaetaan Yhtiön omistamista osakkeista tai markkinoilta hankittavista Yhtiön osakkeista.

Liiketoiminnan riskit ja epävarmuustekijät

Etteplanin taloudellinen tulos on alttiina useille strategisille, toiminnallisille ja taloudellisille riskeille.

Etteplanin riskienhallintakatsaus on julkaistu vuoden 2015 vuosikertomuksessa.

Liiketoiminnan riskit ja epävarmuustekijät katsauskaudella

Yleisen taloudellisen kehityksen aiheuttama epävarmuus jatkui tammi-syyskuussa. Suunnittelupalveluiden kysynnässä oli selkeitä maakohtaisia eroja.

Yhtiön liiketoiminta perustuu ammattitaitoiseen henkilöstöön. Osaavien ammattilaisten saatavuus on tärkeä tekijä kannattavan kasvun ja liiketoiminnan turvaamiseksi. Tammi-syyskuussa ammattitaitoisen henkilöstön vaikeutunut saatavuus Ruotsissa oli edelleen liiketoimintariski.

Arvio lähiajan toiminnan riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Yleisen taloudellisen kehityksen aiheuttama epävarmuus on edelleen Etteplanin liiketoiminnan riski. Globaalin talouden epävarmuus aiheuttaa riskin Etteplanin liiketoiminnalle. Asiakkaiden liiketoiminnan mahdolliset muutokset ovat merkittävä riski Etteplanin liiketoiminnalle.

Yhtiön liiketoiminta perustuu ammattitaitoiseen henkilöstöön. Osaavien ammattilaisten saatavuus on tärkeä tekijä kannattavan kasvun ja liiketoiminnan turvaamiseksi. Henkilöstön saatavuus Ruotsissa on edelleen liiketoimintariski.

Liiketoiminnalliset riskit ovat edelleen merkittävällä tasolla, mutta niiden ei arvioida kasvavan.

Markkinanäkymät

Etteplanin liiketoiminnan kehittymiseen vaikuttaa keskeisimmin globaali kone- ja metallituoteteollisuuden kehitys. Ennakoimme maailmantaloudessa vallitsevan epävarmuuden hidastavan uusien investointien käynnistymistä. Euroopan markkinoiden verrattain hyvät kasvuodotukset vuodelle 2016 ovat heikentyneet hieman talouden yleisen epävarmuuden lisääntymisen myötä. Suomen markkinoilla markkinatilanteen odotetaan jatkuvan edelleen muuta Eurooppaa heikompana. Aasian palvelumarkkinoiden avautumisen arvioidaan jatkuvan.

Aiempi arvio markkinanäkymistä

Etteplanin liiketoiminnan kehittymiseen vaikuttaa keskeisimmin globaali kone- ja metallituoteteollisuuden kehitys. Euroopan verrattain hyvät kasvuodotukset vuodelle 2016 heikkenivät Iso-Britannian Brexit-äänestystuloksen myötä. Suomen markkinoilla markkinatilanteen odotetaan jatkuvan edelleen muuta Eurooppaa heikompana. Aasian palvelumarkkinoiden avautumisen arvioidaan jatkuvan. Ennakoimme Pohjois-Amerikan hyvän markkinatilanteen jatkuvan.

Taloudellinen ohjeistus 15.3.2016

Odotamme koko vuoden 2016 liikevaihdon ja liikevoiton kasvavan merkittävästi vuoteen 2015 verrattuna.

Vantaalla 27. lokakuuta 2016

Etteplan Oyj

Hallitus

Lisätietoja:

Juha Näkki, toimitusjohtaja, puh. 0400 606 372

LIITE:

Tilinpäätöslyhennelmä ja liitetiedot

Konsernin laaja tuloslaskelma

Konsernitase

Konsernin rahavirtalaskelma

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Tilinpäätöslyhennelmän liitetiedot

Osavuosisikatsaus on tilintarkastamaton.

Tiedotteet ja muu yritysinformaatio löytyvät Etteplanin internetsivuilta osoitteesta www.etteplan.com.

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

(1 000 EUR)	7-9/2016	7-9/2015	1-9/2016	1-9/2015	1-12/2015
Liikevaihto	41 986	31 880	130 800	100 770	141 143
Liiketoiminnan muut tuotot	64	50	367	221	309
Materiaalit ja palvelut	-3 649	-1 836	-8 940	-5 928	-7 918
Henkilöstökulut	-28 851	-22 826	-93 441	-72 475	-101 452
Liiketoiminnan muut kulut	-6 358	-4 825	-19 086	-14 365	-20 384
Poistot	-1 325	-788	-3 586	-2 212	-3 104
Liikevoitto (EBIT)	1 866	1 655	6 115	6 011	8 594
Rahoitustuotot	230	216	660	360	589
Rahoituskulut	-322	-258	-1 123	-772	-1 251
Voitto ennen veroja	1 774	1 613	5 651	5 599	7 933
Tuloverot	-318	-312	-960	-1 215	-1 744
Tilikauden voitto	1 456	1 301	4 691	4 384	6 189
Muut laajan tuloksen erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi					
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus	31	45	73	3	-41
Muuntoerot	-535	-598	-1 317	-23	650
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat sijoitukset	1	-1	-7	27	43
Verot eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi	-6	-9	-13	-6	0
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-510	-563	-1 264	1	652
Tilikauden laaja tulos yhteensä	946	738	3 427	4 385	6 841
Tilikauden tuloksen jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	1 388	1 240	4 555	4 356	6 122
Määräysvallattomille omistajille	68	61	136	28	67
	1 456	1 301	4 691	4 384	6 189
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	880	675	3 293	4 362	6 779
Määräysvallattomille omistajille	67	63	134	24	62
	946	738	3 427	4 385	6 841
Emoyhtiön osakkeenomistajille tilikauden tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos					
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,05	0,06 *	0,20	0,20 *	0,28 *
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR	0,05	0,06 *	0,20	0,20 *	0,28 *

*Vertailukausien osakekohtaiset tulokset ovat osakeantioikaistuja. Osakeantikerroin oli 1,050.

KONSERNITASE

(1 000 EUR)	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	2 753	2 248	2 179
Liikearvo	57 364	42 247	42 734
Muut aineettomat hyödykkeet	18 728	9 554	9 418
Myytavissä olevat sijoitukset	680	670	687
Muut pitkäaikaiset saamiset	32	53	54
Laskennalliset verosaamiset	332	161	161
Pitkäaikaiset varat yhteensä	79 889	54 933	55 232
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	316	0	0
Myyntisaamiset ja muut saamiset	42 850	30 276	28 296
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	187	10	177
Rahavarat	3 772	5 373	8 807
Lyhytaikaiset varat yhteensä	47 126	35 659	37 281
VARAT YHTEENSÄ	127 015	90 592	92 513
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	5 000	5 000	5 000
Ylikurssirahasto	6 701	6 701	6 701
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	18 524	4 406	4 406
Omat osakkeet	-223	-841	-949
Muuntoerot	-2 171	-1 502	-863
Muut rahastot	220	212	225
Kertyneet voittovarot	17 107	13 980	13 980
Tilikauden voitto	4 555	4 356	6 122
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	49 713	32 312	34 621
Määräysvallattomat omistajat	131	-41	-3
Oma pääoma yhteensä	49 843	32 271	34 618
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	3 314	1 722	1 754
Rahoitusvelat	26 069	12 473	8 296
Muut pitkäaikaiset velat	803	85	92
Pitkäaikaiset velat yhteensä	30 186	14 280	10 142
Lyhytaikaiset velat			
Rahoitusvelat	15 822	14 262	14 925
Ostovelat ja muut velat	30 263	28 979	31 901
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	900	800	927
Lyhytaikaiset velat yhteensä	46 986	44 041	47 753
Velat yhteensä	77 172	58 321	57 895
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	127 015	90 592	92 513

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

(1 000 EUR)	7-9/2016	7-9/2015	1-9/2016	1-9/2015	1-12/2015
Liiketoiminnan rahavirta					
Asiakkailta saadut maksut	41 534	30 387	126 864	98 352	138 557
Maksut liiketoiminnan kuluista	-44 608	-31 708	-128 640	-95 259	-126 897
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-3 074	-1 320	-1 776	3 093	11 659
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-113	-104	-594	-429	-636
Saadut korot liiketoiminnasta	23	11	35	35	40
Maksetut välittömät verot	-476	-304	-1 838	-583	-1 131
Liiketoiminnan rahavirta (A)	-3 640	-1 717	-4 174	2 115	9 932
Investointien rahavirta					
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-417	-400	-1 313	-1 281	-1 621
Tytäryhtiöhankinnat	-1 000	-1 467	-22 262	-1 907	-1 907
Tulot ehdollisesta saamisesta	0	0	215	0	0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	6	0	23	0	1
Luovutustulot muista sijoituksista	0	0	0	1	1
Lainasaamisten vähennys	30	0	35	0	1
Investointien rahavirta (B)	-1 372	-1 868	-23 291	-3 188	-3 526
Rahavirta investointien jälkeen (A+B)	-5 012	-3 584	-27 465	-1 073	6 406
Rahoituksen rahavirta					
Osakeannista saadut maksut transaktiomenoilla vähennettynä	-17	0	13 937	0	0
Omien osakkeiden hankinta	-309	0	-472	0	-75
Lyhytaikaisten lainojen nostot	4 815	1 156	15 335	4 835	2 567
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-1 403	-656	-18 540	-7 327	-8 687
Pitkäaikaisten lainojen nostot	0	4 993	20 601	10 000	10 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-9	0	-4 558	0	0
Rahoitusleasing-velkojen takaisinmaksut	-298	-248	-882	-711	-985
Maksetut osingot ja muu voitonjako	0	0	-3 046	-2 981	-2 981
Rahoituksen rahavirta (C)	2 780	5 245	22 375	3 816	-160
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)	-2 232	1 660	-5 090	2 744	6 246
Rahavarat kauden alussa	5 948	3 663	8 807	2 575	2 575
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	56	50	55	55	-14
Rahavarat kauden lopussa	3 772	5 373	3 772	5 373	8 807

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Taulukon sarakkeiden selitteet

A) Osakepääoma	F) Muuntoerot
B) Ylikurssirahasto	G) Kertyneet voittovarot
C) Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	H) Yhteensä
D) Muut rahastot	I) Määräysvallattomat omistajat
E) Omat osakkeet	J) Oma pääoma yhteensä

(1 000 EUR)	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma 1.1.2015	5 000	6 701	2 364	177	-912	-1 472	16 960	28 818	-65	28 753
Laaja tulos										
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	6 122	6 122	67	6 189
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat rahoitusvarat	0	0	0	35	0	0	0	35	0	35
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosisoituksen suojaus	0	0	0	0	0	-33	0	-33	0	-33
Muuntoerot	0	0	0	0	0	655	0	655	-5	650
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	35	0	622	6 122	6 779	62	6 841
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-2 981	-2 981	0	-2 981
Suunnattu osakeanti	0	0	2 042	0	0	0	0	2 042	0	2 042
Omien osakkeiden hankinta	0	0	0	0	-75	0	0	-75	0	-75
Siirrot erien välillä	0	0	0	14	0	-14	0	0	0	0
Osakepalkkiot	0	0	0	0	38	0	0	38	0	38
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	2 042	14	-37	-14	-2 981	-976	0	-976
Oma pääoma 31.12.2015	5 000	6 701	4 406	225	-949	-863	20 101	34 621	-3	34 618

(1 000 EUR)	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma 1.1.2016	5 000	6 701	4 406	225	-949	-863	20 101	34 621	-3	34 618
Laaja tulos										
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	4 555	4 555	136	4 691
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat rahoitusvarat	0	0	0	-5	0	0	0	-5	0	-5
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosisoituksen suojaus	0	0	0	0	0	59	0	59	0	59
Muuntoerot	0	0	0	0	0	-1 366	51	-1 315	-2	-1 317
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	-5	0	-1 308	4 606	3 293	134	3 427
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-3 046	-3 046	0	-3 046
Osakeannista saadut maksut transaktiomenoilla vähennettynä	0	0	13 937	0	0	0	0	13 937	0	13 937
Suunnattu osakeanti	0	0	181	0	928	0	0	1 109	0	1 109
Omien osakkeiden hankinta	0	0	0	0	-472	0	0	-472	0	-472
Osakepalkkiot	0	0	0	0	270	0	0	270	0	270
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	14 118	0	726	0	-3 046	11 799	0	11 799
Oma pääoma 30.9.2016	5 000	6 701	18 524	220	-223	-2 171	21 661	49 713	131	49 843

(1 000 EUR)	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma 1.1.2015	5 000	6 701	2 364	177	-912	-1 472	16 960	28 818	-65	28 753
Laaja tulos										
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	4 356	4 356	28	4 384
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat rahoitusvarat	0	0	0	22	0	0	0	22	0	22
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosisoituksen suojaus	0	0	0	0	0	2	0	2	0	2
Muuntoerot	0	0	0	0	0	-19	0	-19	-4	-23
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	22	0	-17	4 356	4 361	24	4 385
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-2 981	-2 981	0	-2 981
Suunnattu osakeanti	0	0	2 042	0	0	0	0	2 042	0	2 042
Siirrot erien välillä	0	0	0	14	0	-14	0	0	0	0
Osakepalkkiot	0	0	0	0	71	0	0	71	0	71
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	2 042	14	71	-14	-2 981	-868	0	-868
Oma pääoma 30.9.2015	5 000	6 701	4 406	211	-841	-1 502	18 336	32 312	-41	32 270

TILINPÄÄTÖSLYHENNELMÄN LIITETIEDOT

Yleistä

Etteplan-konsernin emoyhtiö on Etteplan Oyj. Etteplan Oyj (Yhtiö) on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö. Yhtiön kotipaikka on Vantaa.

Etteplanin palvelut kattavat suunnittelun, teknisen dokumentoinnin, sulautettujen järjestelmien sekä IoT:n (esineiden internet) ratkaisut. Asiakkaitamme ovat maailman johtavat valmistavan teollisuuden yritykset. Palvelumme parantavat asiakkaittemme tuotteiden ja suunnitteluprosessien kilpailukykyä tuotteen koko elinkaaren ajan. Etteplanin innovatiivisen suunnittelukyvyyn tuloksia on nähtävissä lukuisissa teollisuuden ratkaisuisissa ja arjen tuotteissa.

Vuonna 2015 Etteplanin liikevaihto oli 141,1 miljoonaa euroa. Yhtiön palveluksessa on noin 2 500 asiantuntijaa Suomessa, Ruotsissa, Alankomaissa, Saksassa, Puolassa ja Kiinassa. Etteplan on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä tunnuksella ETT1V.

Etteplan Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 27.10.2016 tämän osavuositarkastuksen julkistettavaksi.

Laatimisperiaatteet

Osavuositarkastusta ei ole laadittu noudattaen kaikkia IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin vaatimuksia (nk. suppea taulukko-osa). Osavuositarkastuksen laadinnassa on noudatettu samoja laskentaperiaatteita kuin vuoden 2015 tilinpäätöksessä lukuun ottamatta vuonna 2016 voimaan tulleita, konsernia koskevia standardimuutoksia ja tulkintoja. Näillä muutoksilla ei ollut olennaista vaikutusta osavuositarkastukseen.

Vuoden 2015 tilinpäätös löytyy osoitteesta <http://www.etteplan.com/investors/annual-and-interim-reports/2016.aspx> ja laskentaperiaatteet sen sivuilta 58–66. Tunnuksien laskentakaavat löytyvät tämän osavuositarkastuksen lopusta.

Osavuositarkastuksen luvut esitetään tuhansina euroina. Kaikki taulukoiden luvut ovat pyöristettyjä, jonka vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

Arvioiden käyttö

Tämä osavuositarkastus sisältää tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulos voi poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen osavuositarkastushetkellä.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelmassa olevat tuloverot on laskettu käyttäen verokantaa, jota sovellettaisiin vuoden odotettuun kokonaistulokseen. Vuoden arvioitu keskimääräinen efektiivinen tuloverokanta on määritetty kunkin maan osalta erikseen. Tuloslaskelman verot olivat 17,0 (1-9/2015: 21,7) prosenttia laskettuna tuloksesta ennen veroja.

Riskit

Etteplanin taloudellinen tulos on alttiina useille strategisille, toiminnallisille ja taloudellisille riskeille. Kuvaus riskeistä löytyy Etteplanin vuoden 2015 vuosikertomuksesta sivuilta 20–24. Yksityiskohtainen analyysi rahoitusriskeistä on Etteplanin vuoden 2015 vuosikertomuksessa sivuilla 66–70.

TUNNUSLUVUT

(1 000 EUR)	1-9/2016	1-9/2015	1-12/2015	Muutos ed. vuodesta
Liikevaihto	130 800	100 770	141 143	29,8 %
Operatiivinen liikevoitto	7 514	6 656	9 540	12,9 %
Operatiivinen liikevoitto, %	5,7	6,6	6,8	
Liikevoitto (EBIT)	6 115	6 011	8 594	1,7 %
EBIT, %	4,7	6,0	6,1	
Voitto ennen veroja	5 651	5 599	7 933	0,9 %
Voitto ennen veroja, %	4,3	5,6	5,6	
Oman pääoman tuotto, %	14,8	19,2	19,5	
ROCE, %	12,1	15,9	17,4	
Omavaraisuusaste, %	39,7	37,0	37,8	
Korolliset bruttovelat	41 892	26 735	23 222	56,7 %
Nettovelkaantumisaste, %	76,5	66,2	41,6	
Taseen loppusumma	127 015	90 592	92 513	40,2 %
Bruttoinvestoinnit	28 590	9 290	9 867	207,7 %
Liiketoiminnan rahavirta	-4 174	2 115	9 932	-297,3 %
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,20	0,20 *	0,28 *	0,0 %
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR	0,20	0,20 *	0,28 *	0,0 %
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	2,02	1,62	1,73	24,7 %
Henkilöstö keskimäärin	2 363	1 903	1 948	24,2 %
Henkilöstö kauden lopussa	2 508	2 078	2 074	20,7 %

*Vertailukausien osakekohtaiset tulokset ovat osakeantioikaistuja. Osakeantikerroin oli 1,050.

LIKEVAIHTO JA LIIKEVOITTO (EBIT) NELJÄNNEKSITTÄIN

(1 000 EUR)	1-3/2016	1-3/2015	4-6/2016	4-6/2015	7-9/2016	7-9/2015
Liikevaihto	38 603	34 650	50 211	34 240	41 986	31 880
Liikevoitto (EBIT)	1 896	2 051	2 352	2 305	1 866	1 655
EBIT, %	4,9	5,9	4,7	6,7	4,4	5,2

POIKKEUKSELLISET ERÄT

Erien, jotka ovat joko kokonsa tai luonteensa puolesta olennaisia tai jotka eivät ole toistuvia, katsotaan olevan poikkeuksellisia. Ne esitetään konsernin tuloslaskelmassa asianmukaisissa erissä. Alla olevassa taulukossa on esitetty tuloslaskelman erät, joihin poikkeukselliset erät sisältyvät:

(1 000 EUR)	7-9/2016	7-9/2015	1-9/2016	1-9/2015	1-12/2015
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	215	0	0
Henkilöstökulut ja liiketoiminnan muut kulut	-317	-273	-1 705	-567	-1 007
Liikevoitto (EBIT)	-317	-273	-1 491	-567	-1 007
Rahoituskulut	0	0	0	-6	-6
Tilikauden voitto	-317	-273	-1 491	-573	-1 014

OPERATIIVISEN LIIKEVOITON TÄSMÄYTYS

(1 000 EUR)	7-9/2016	7-9/2015	1-9/2016	1-9/2015	1-12/2015
Liikevoitto (EBIT)	1 866	1 655	6 115	6 011	8 594
Yrityshankintoihin liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistot	558	239	1 400	645	946
Lisäkauppahintojen uudelleenarvostuserät	0	0	0	0	0
Operatiivinen liikevoitto	2 425	1 894	7 514	6 656	9 540

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Orgaaninen kasvu

$$\frac{(\text{Liikevaihto tarkastelukaudella} - \text{liikevaihto vertailukaudella} - \text{hankitun yhtiön tuottama liikevaihto tarkastelukaudella}) \times 100}{\text{Liikevaihto vertailukaudella}}$$

Operatiivinen liikevoitto

Liikevoitto (EBIT) + yrityshankintoihin liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistot - lisäkauppahintojen uudelleenarvostuserät

Oman pääoman tuotto prosentti (ROE)

$$\frac{(\text{tulos ennen veroja ja määräysvallattomien omistajien osuutta} - \text{verot}) \times 100}{(\text{oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}) \text{ keskiarvo}}$$

Sitoutuneen pääoman tuotto prosentti (ROCE), ennen veroja

$$\frac{(\text{tulos ennen veroja ja määräysvallattomien omistajien osuutta} + \text{korkokulut ja muut rahoituskulut}) \times 100}{(\text{taseen loppusumma} - \text{korottomat velat}) \text{ keskiarvo}}$$

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{(\text{oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}) \times 100}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$$

Nettovelkaantumisaste, %

$$\frac{(\text{korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja pankkisaamiset ja rahoitusarvopaperit}) \times 100}{\text{oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}}$$

Osakekohtainen tulos

$$\frac{(\text{tulos ennen veroja ja määräysvallattomien omistajien osuutta} - \text{verot} - \text{määräysvallattomien omistajien osuus})}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana}}$$

Osakekohtainen oma pääoma

$$\frac{\text{oma pääoma}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$$